

Х а н ы а т
1931 жыл алтынны
ыйтан тахсар

1980 с.л. Кулуи тутар 1 күнэ
СУБУОТА

Сызаната
2 харчы

Быйыл асыныт икки айга оройуон соххотара үүтү ааловой ылыы уһунга государствора туттарыы сору-дхатарын толорботулар, быларым-ны күүдү ыарахан кыстыкка ма-быттарыналар быдан арылар ы-лылар. Билиски туругунан оро-йуон үрдүгүн күнгө 106,3 центнер абаатар быларымыннаттан 19,3 цен-тири"ан арылах үүт маанар. Фу-рижай ынаатан күнгө 1,5 кг эрө үүт малаар.

Олушкы бүтүлүк декадатыгар Кара Марке аатынан совхоз күнзг ортотунан 37,1, субуруускайдар 18,7 центнер үтү матылар. Оттон Эрилик Эристини аатынан совхоз быларымингытаагар күнзгү үтү 5,2, «Чурапчы» совхоз 5,7 центнеринен аччатылар. Билигин совхозтарга 333 ыныныаксы үзэллнр. Кинилэртэн былааннарын кыстык 4 ыыгар 80-на, ол ынгэр тохсуньуга 62-ге эре толорбуттара. 39 ыаньнык фермаларыттан 4 ылга 10 эре ферма коллентив былаанын толор-
30.

Итөөс сүрүннээн миэстэвэ тарг-
йор үлэ мөлтөрүттэн, сүөлүнү көрүү-
нү-харайыыны тууспарытаахтан, ынах
дойуулаан тороолунуттан табыста.
Кыстык 5 ыйа ааста эрөөрү совхоз-
тар дулбаны, талаары эбни аһылыкка
кутууһуннаах ажайдык туһана иликт-
тер. Минеральная брикетти, саратов-
скай коопшорбону, искусственнай
үүтү өнөрүгүгү бодомто ситэ уурул-
лубат. «Чурапчы» совхоз 140-ча

тонна дудланы исторбытыттан 48 тоннатын эрэ сүһүгэ сыатта. Манна кыстык устата 950 тонна брикет, 407 тонна саратовский коонһьербо, 617 тонна искусственный үтү ба-
данына.

Аспыт сылта ынабы саптарына бөлгөнтө ууруллубатарыттан бийил ынах өрөбулаан төрүүр. Билырын баччара сөххөртгэ 1106 ынах төрөбүт буолларына, бийил 900-чөкө эр төрөөтө. Олунуу 28 күнүгүдү түрүгүнаа «Чурапчы» сөххөз 90-ча эр сага төрүүбү ылаа. Эриниктэргэ билырыныгытааар 18-нан, Карл Маркс атынан сөххөзкэ 120-нэн азылаах ынах төрөөтө. Ол уратын билитин дадан сорох сирдэргэ сөгүлүлүр түгүндүр үлэтин илтиктэр.

Ол эрээри үлэни сатаан төрийөр, куоталаһымын сентоохтук көүлүүр сүрдөгө коллективтар да, биһрдин ыһыһыксыттар да көрдөрүүлэрэ куһарана суох. Ону, холобур, Карл Маркс аатынан совхоз Одьулууннааҥы отделениета үүтү балаһой илһыһки ыйдаах сүрүдүрүн 6947 кг куоһарыта, кэһиһки иһки ыйга Куула Куол ферматын коллективнаас биһрдин фуражнай ыһахтан ортотунан 237-лиһ, Үрэх Куера ферматы 142-лиһ кг үүтү ыһыттары, өттөн оһыттаах иһыһыксыттар А. П. Дьячкөөскай 315-тиһ, М. А. Карнога 303-түү кг үүтү ыһыттары дараһы итэһитиллээхтик көрдөрөтлөр.

Ааспыт ыйдарга ууту ыдыыга

отделениелар үгүстөрө мөлхөтүк
үлээтүлөр, ордук улахан хаалы-
ны арылаахтар, сылагыар, жүгү-
дайдар, болугурдар, болтонолор
үлээтүлөр.

Мягтан саас ыных явасбайдым
торут, уут иһин охсуһуу орду
кууһуру кэмэ кэлэ. Совхозтар
салгалалара фермалары сөптөөх ах
сааһнаах, үлэһини дьоруудаах ма-
ныкыскыттарыһын толору хаачы-
лыктаахтар, киһилэри кытта кун-
нэ үлэһинэхтэр. Ураты болгон-
то төрөбүт уһун сүһүмүр ынахтар
хаттаһыан аһатымга, дуоһу-
тулатымга ууруллуохтук. Хас
бирдин маньымкыт, ферма коллек-
тива В. И. Ленин төрөбүт 110
сыла туолуутун корсо ылыммыт со-
циалистическай абхэстэвистибитин
тигиллор, өнөн кыстыкка, сылга бө-
дөһөһүмүт кирбиһилэрин халбага
сүөх ылаалара ситһиндирэхтэх.

Социалистический куоталыны
хаамытын хас нэдлэнэ, ый ахсын
түмүктээн, нөрдөрүүлэри уонсай би
дигэ тайааран иһэххэ. Хас биэр
диг сүөсүбүт «Аттыбар хаалылаа
да суох!» дөһөннөрүн салайтаран
улаадынан ситиһлэххэ.

Үүг үеүстүн гурдугтай тулса
рмалха, табзаарынаһы үрдэтингө
хэачыстыбатын түпсарыгга дьаһал
лары утумнаахтык олохтоохха, хаа
бирдин ниндэ үүт көдүүстээхтин
ороскуоттаныытын, государствоҕа
тууттарыллытын ыһааһахтык хон
туболлоһоохха.

Ферма ахсын үүт манам үрдэтиг
—бү күннөрдөөн тирөөн турар со-
рук.

СССР КК сатин чыгарып (1979 с.) Плениумга б-
натэммитын курдук, 1980 сыл онуе патилетнамы тү-
үктүүр арэ буолбакка, кэлэр патилетка балатын тө-
түтүүр сылынан буолар. Быһай В. И. Ленин төрө-
кө 110 сыла, байынымы кыайым 35 сыла туолар.

Улуу сирдье юбилейн чигэнгэр Москва багтын редприниматарын коллективтара нуус устар 19 күдгэр Бүтүн Союзтаары коммунистическай субюотунууту мытарга бачымы көтөхтүлэр. Бу үүс көүдүзүни дойду бүтүннүүтэ бичирэбилчэн көрүстэ. Сир хсын үлэнигэр элбэх кинилэх элтинэригэр лезинскай коммунистическай субюотунууука үлэ салмай үүс олокутунун ситингэр бичирэбилчэн.

Оройуон комсомолейтара, ыччаттара! Муус устар 19 үнүгүр коммунистическай ула кэрэ-белэс бырааны-
дыгар көхтөөхтүк тахсан үтүө суобастаахтыа, үрдүк
чопумтууллахтык улааһыаҥ!

ЫБСЛКС райкомун II пленумун кыттыядаахтары.

омсомолец Василий
ров Эрих Эрнстими
нам совета Хайяхсы-
ны отделенигээр үл-
кэлбтэ эргийн су-
лал. Ол эрээр өдөр
очайн дасно-сэрвэг
төвхэй болуутумьур-
аатгилалар, Василий-
н дасны сайн Угуча-
матигар мапийнхыст-

гар олоор дундаарим туу-
нутара. Бу кунларда минн
настаамиз. Афанасий Сав-
тень Назаровтың трактор
сыртында оторолдор, хо-
тон эрмунунээр улаанча-
лар.

Смилков: В. Федоров
рамма А. Назаров, (ука-
тан),
П. Окошешников фотота.

УДАЧНОЙ ВАХТА
БАСТЫННАРА

Оройсон промышлен-
най предпритиеларын,
производствинай, хаач-
чийар тэртлэлэрин со-
циалистическай куо-
лаһыларыгар аялдег-
на түмүтсөөһиннээх
сылын бастааы шыл-
ыйыгар орун үтүгэй
түмүтү бөрдүүксүбүн
батырын сорударын
лаппа аһарыт этүүт.

комбинатами (директор
а. т. М. Н. Коралкин),
лесопункт (начальник
Г. Н. Есграфов) уювна
платография (собидаис-
сей П. М. Масселен)
коллективтара ситвети-
лар.

Ленинскэй уло пахта-
тыгар баличча үчүгэй
көрдөрүүлэри промком-
бинат, «Сельхозтехника»
холбоһууга, райпо
уонна олох-дьаһах ком-
бината ситиһтилэр.

СССР-ийн Хүний Комитет
уонна ССРС Министрэдэрийн
Совета үүг промшлени-
нхыг сүгөйдэмжит үүг,
палтаны уонна үүг сыо-
роткаларын туһаныны
салсын түнсэр, нэи-
лэиниэниэ уонна болок-
тоох аһымынан сүөхү
интигитин хааччылар. үүг
бородууксуйатын оторон
туһаарыны элбэгиннэрэр
туһунан болпурроку кор-
дэрлэр итэниэ туһаанинаах
уурайы аһымынар.

Турпазга жосубарстоо
аткылаһар утук рачи-
налькайдыр туланыны
тачынын бодон далаа-
лар болоттониллар.

Союздай республикалар дэригэр сорудулуна.
компартияларын КК-вар,
партия крайкомпартиялар (СССР).

(CCTA).

Союзный республикалар
Верховный Советтарыгар
быыбардар түмүктөрүн ту-
тууан Быыбар кижэ ком-
миссияларын шүүмчүлөр-
лөргө бөлөөттөннүлөр.
Быыбардар 1989 жыл олун-
нуу 24 күнүгө бары уюл-
туу союзный республика-
ларга ыгытталыбытара.

Былбардар үлөнттэр
ССКП тула ыкса сомо-
лууларына, билиги пар-
тиябыт муудараы ленин-
ский ис уоһна тас полити-
каткы толору биһирмала-
рын сарыһхый туовутуван
буолулар. Коммунистар
уһна партията суохтар
тулхадыйбат блоктары
кандидаттарын иһин биэр
савдаан куластааһын

аан дойдуга бастыгм сай-
дылгах социализм об-
ществотын динг демокра-
тизмын демонстрациялан
кердлөв.

Бары уон бизе союзнай
республикалардаагы была-
бар кини коммиссиятара.

(CCTA).

СИИҮЙИЙН ЧИНЭТЭН

«Чуранчы» совхоз Сын-
дигаагы отделениетын
Түөйөтүгэр Ф. Е. Нику-
ленко кыстык түөрт айы-
гар хас биһрдик боруоску-
тун 63,7 кг төлөһүтүн со-
вошка бастабыта. Кини,
ону өссө чыгытэн, суһ-

абай засныг олунгүйг
хорь-харайар борооскууд
рын 15-тн кг татахута.
Федор Ермеевич В. П.
Левин торообута 410 сы
лын карго өссө үчүтэйдн
үмэлннрэг дүүлүр.
Н. МИХАЙЛОВ.

КӨХТӨӨХ СУБУОТУННЬУК

Ааспыт субуотага Хон-
тога нэһилиэгин общест-
венноһа субуота айып
аһылыгы сороһуопкаала.
һылга, сага төрөөхтэ бэ-
лэмээнчигэ күртүомоһо
субуотунуука ытыһыа

А. Д. Алексеев саярдуу
тынан соххоз киши экин
орун 12 үйдөтө Демпал

тан 16 тонна сийлэхи хо-
тоот. Дотомбинат кол-
логийн 18 үдэхтэ Т. Д.
Соголынников сэлэлтэйн
фермада 12 тонна дуу-
ны кырбаата, орто огуу-
ла 10 үдэхтэ 200 устуу,
свардийн махын сэгтэ т-
рөөхөх жаргын киллертэ

М. ДУКОВЦЕВ

Сүүккаба 620 грамм

Комсомолец Константин
Тарасов Ат Уулангынт Фер-
матыгар 44 борооскуну
наааа

Каш-машылаак хабар
окумсука ха- бирланыла.

И ЗАХАРОВ

ГСКН КК сэтгэнхэтэ-
ри (1979 с.) Пленума нийн-
айных улуу сирдхэтэ В. И.
Ленин төрөөбүтэ 110 сымд
туолуутун чинхтэр шити-
хотканы сэтгэнхэтэ хити-
түмүктүүр нийн социалис-
тический куоталааныны
китишн тогторэ шити-
хити. Ленинийн юбилейн
бэлэмжнн өссө бнр бодит
хамгаанынн китэ дээр-
дэтэ: союнай уонна аи-
токомпой республикалар
Верховный Советтарыг,
одоох Советтарга уул-
бут бнбардар үлөхтэр
политический уонна про-
пагандистский активос-
тарын бнлэрднн оро нө-
төхтүлэр.

Лесопуныт коллективна
1979 сылга 140,1 тнх. соон
бородууксууаны огором
бывааны ахсынны 25
күнүтөр толорбута. Боро-
дууксууаны батарыи сору-
даа эмне апыриллыбата
Огон түөрт сылаана

Проблемалар, санаалар ●
**Хоннохтоохтук
тутар туһугар**

«ЧУРАПЧЫ» совхоз җир-
производитель базата кор-
добуатэ эппизтэбэт. Ол-
да иһин суол-нас ыара-
хаттарыттан, үлэһит иһин,
тутуу матырыйааллара
тиийбэтториттан иһин ба-
на совхоз хаһаайыстыба-
най кымаван тутуу бы-
лаһынан 1978 сылга 152
бырыһан, 1979 сылга
166,8 бырыһан толорго-
то. Икки сылга Арыммах-
ха 200, Килээнгэ 150 су-
бан суоһу, Вараҥа 200
ылар ынах турар хотон-
нор, Амма угуор мчач
суоһуну кыстатар баһа
(100 мистэстэлэх хотон,
икки квартираллах олорор-
диз, гараж) үлөҥ калде-
риининилэр. Совхоз киин
уһаабытытар специалис-
тарга түөртүү квартира-
лаах икки олорор дьиз
тутулунна. Итилэри та-
һынан совхозна билэгин
«Якутсельстрой» уонна
«Якутсвохострой» ТМУ-
рып тутуахтыллара үлэһин
сүлбэллэр.

Син эмнэ атын сонхотарга курдук, миний үлэнт илин тийбэт. Ол урдунан бэлгитин тутууга 4 биригээдэ үлэниир Онуоха бэйлэрин сата-билларыман, дуулуурдари-ман холобур буолар, кол-лостивы кыайа тутар үлэ-хиттер эгэлээрэ улахан. Онуук тутвах дьонорунан Кляшниктэ В. А. Чепалов, Арцылаахха П. Н. Христо-форов, Сыланга Н. Н. Пермяков буолаллар.

Пантелеймон Ивлюквич
Христоверов оройуон ил-
пингар тутуу учаастагар
уйууниук үлэһээн бэрэ-
дойду туттар Армылааха
тахсамайтан иэр тутуу-
га сымдар. Икки икки
патилеткаба дьоруус бири-
гидэрин савданыа үтү-
үлээн толордо. Иккилэн
сүүс сүүһү кинэр үс хо-
тоно, бири сайылмак, фер-
мада каарталынай иотол-
най, 10 миэстэлэх гараж
искусственный спамато-
хин икки пууна, кэрмопех
10 суунар миэстэлээг
баанынак, фельдшерский-
акушерский пункт, ади-
кылаастаах оскуола, учуу

Үлэ коллективтарын перекличкалара

ЭРИЭ - ДЭХСИТНИК ҮЛЭЛИИРГЭЗ КЫАНЫАХПЫТ

билээн толоруудара сити-
һилилбитэ. Ити, билээн
турар, аялалта бүтүн-
нүүтүн сорулахтарын тол-
лорууга коллективка ула-
хан эрэли үөскөйтэ.

Бичбардар машинлэри-
нэди куоталаһыма мас
кэрдэжчилэртэн Н. Е. За-
харов Сирингэдэтэ 730 куб-
бометр, В. М. Яковской
машчтыра 800 кубометры
сайаһаан бэлэнтэмнит
шрбнэлэртэн аһардылар.
Бастын шофер А. М. Пе-
терев олунуу 21 күнүттэн
XI пятилетка суотугар
улахан эрэр. Уонка олтор
мас таһынтыгар шофердар
Н. Е. Окощенинков уоһа
С. М. Неустров, тракто-
рист П. М. Макаров сору-
дхтарын толорон нһэлэр.
Колхозто 25 тгһ солл.

налоговой бородууксуйаны
огорон, 24 тын. солк. ба-
таран икки майданы бы-
лаанын толордо.

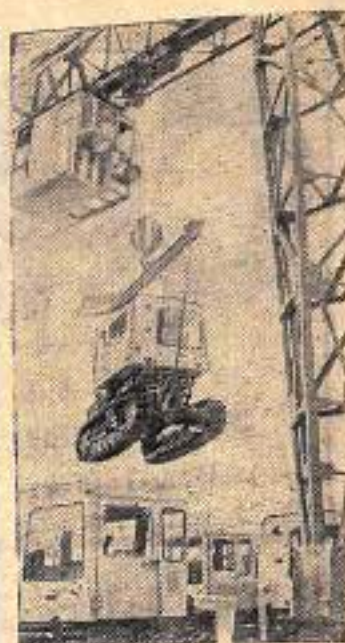
Аспект сымга эрээдэх-
си үлэлзээний кыалдыбата-
га, сымт биеэ ийигэр бы-
лааннар толоруулжубатах
тара. Сайынныт мидарга,
уаахан ардактар мэхэйд-
дээнээр, маһы таһны ма-
тылалдыбатырын кэригэтэ
бүөлбута. Ол эрээрн ону
агардас суол суогууан
быһаарар алгас буолуо
этэ. Холобур, быйыл олун-
һу мидаргы былаан тех-
ника савхаллалан үлө сү-
рүн көрүгүнээрнээр толор-
ууллубанка хаавла. Икки
миддах кырбын агардас
тохсуунһута үтүгэйдик
үлэлээбиппит суотугар
алдылыһа. Бу калар өттү-

гэр эмнэ марахаттарь
үснэтэр кутгалдах.

Сыл сараланһан инни
нэ бириднн үлэһиттэр, би-
ригээдэмэр үрдэтиллибит
эбэһээтэйиһтибэлэри ыһым-
нытара, Амма оройуону
досопчуну кытта кытаада-

нын услууобуйата түнэр-
сигишнэ, Вилигин коллек-
тивка туох баар тэрийэр
уонна нэтиэр үлэни бүтү-
күүтүн хаалгылаада суох,
эриэ-дэхси үлэлэһинигэ
туһайыбыт.

Н. КОНДРАТЬЕВ,
партийный территориальный
секретарь.

Хотууу полюстан Сорууу полюска дьэри—Кышынкытаары тракторнай завед оморор тракторбэрын үлэлиир географыллара итинник. Ити массымаллар, ордук эрэллээтүккэ кыра ороскуотунан үлэлиир буоланнар, кинилэри тыа хайайыстыбатыгар ара буолбакка (онно ыарахан үлэлэри муһутуурдук механизациялар кыабы биэрэллэр), поллярнай экспедицияларга муһу аэродромнары оһорууа эмис кыргыч тургаллар.

Молдавия тракторы огороочулары массынналар туһаныылар хавчыстыбаларын быыстала суох туу сараллар.
Кишиневецтэр омыттарын ЭХЭС чилииннэрэ дойдурлар специалистара ситиһилээттих туһанааллар.
Смижокка: Т-70 С трактордар тизээр площадька.
Б. Капнян фотота.
СССР фотохрониката.

Сонуннар —————
БЛИКАБА—ҮНҮС

Саха АССР Министр-
дарын Советта уонна
ПССУОС соторутаарыта
республика иһин оройу-
оннарарын библиотона-
ларын 1979 сылга Бү-
түн Россиятаары соци-
алистическай куотала-
һыма кыттыһыларын
түмүтүн таһаардылар.
Куоталаһыма баста-
кы миэстэни мирийд-
эр, иккиннэ миэстэ-
кэстэстэр ыллылар.

Наблюдениями 1899-

«СО» корр

АКТИВ ОСКУЛАТА

ЫВСЛКС райкомутар
Комсомольский актив
оскулатын икки күн-
нөөх зантыларга ы-
тылынылар.

Зиялыиетларга ССКР
ленинский тас помяти-
катын, комсомольский
муниахтары мытын,
ЫБСЛКС чидионгери
учуоттаанын, настави-
чествонь, социалисти-
ческий куоталаанын
төрийин густарман
хендиялар аабыланын-
кар Ленциялары ССКР
райномун эппиэттөөх
үлөһиттөрө Х. П. Фе-

дунова, И. Д. Неустро-
ев, - С. Д. Макаров.
ЫБСЛКС обкомун отде-
лы сәбиадиссий А. Д.
Дягилев, наставниктар
сройуоннаары советта-
рын председатели Н. М.
Кулакин аахтымлар.

Комсомольский активистар үзлөрийн опытын аластастылар. Огно «Жутекай» со-хэз комсомольский торилтэтин секретара Петр Тимофеев кыттыбыта элэтинни ордук сэргэхсит га.

В. ПОПОВ

Төрөтөр боксалар

1979 сылга республика совхозтарыгар 11943 ныйраа алле, Бийик оройуон мутуур өлбүт общественнай сүөһү уопсай ахсаанынан 21,5 бырыммына-нырар. Укуутар тэрээбүүтэ 5-6 эрэ хоммут ньирдэр бэллэр.

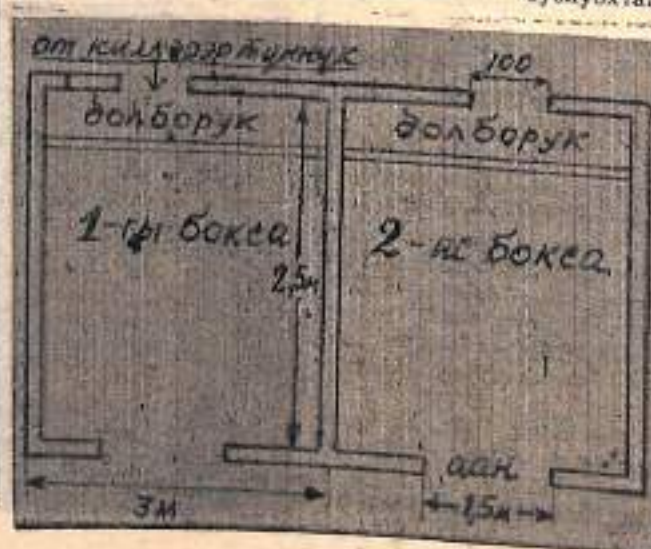
Ити сүрүл бичичинна-
ларнан оройуон совхоз-
тарыгар иккы төрөт
аппалдах мнестэлэр суох-
тара, ныйра турар термө
клеткалара, клеткалар
арыйхтара, ынах маасса
байдык төгүүр нэмгэр
д.у.уурустуба олохтоммо-
то, ныйра ийитин уолу-
дун нэмгэр сылаасты
кислөтө, режиминэн, ре-
ционулап алаабата, тым-
нылара, тынатытар оуе-
тарара буолаллар.

Онон биймд торьо
олуутун лаппа ачгата
смагтан Саха АССР Тыва
тын хайраарыстыбатын ми

нистерство республика
бары совхозтарыгар төрө-
төр боксалары оңорорго
соруудахтаата. 100 ынах
баһыгар 2 төрөтөр бок-
салы тмас-уус тийбэт си-
рытэр, улахан ааннартап
толйиччи хиннык бабарар
лотонно тутуохха сөй

Мань олохтоон,
— TUTTUN —

метр, ууһа 2,5 метр, кэ-
тэ 3, үрдүгэ 2 метр
(алларас схеманы көр)
Иһин икки хос хантаһын
истиэнэллэр. Хантаһы-
лар икки ардыларыгар эр-
биһ иэбэлэ кутуллар, үр-
дө сабыллар, штукатурка
ланыр, испиэскэллэр
Муостата хогон муоста-
тыттан 20 см үрдүккэ ту-
туллар уонна ныйраы а-
дын кыбыһнат гына 2 см
арыттах буолуохтаах

Боксалар даампанан сир-
датылаллар, аяллар, са-
быллар гына оңошулар.

Ынады төрүүн биш хоруу миннэ боксца жидэрилээр. Баавыллыба, оччоо мнах оготун конгуд салымр, ньирей сеп буоларынап ийэтин уоһады эмар. Оксуран ньирей төрөтөдүна маңдымкы, бүөбөйдээн эмиэрихтээх, 5-6 ховон баран ньирейи ийэтэттэн араарыллар, туста клеткага, профилаторийга идьиллэр.

Ынак төрөөн таарыста-
нын ахсын төрөтөр бокс-
кичейин ыраастаныптар.
Үчүгөйдик дезинфекцияла-
нар. Дезсредство хогон
ахсын малдын бөөр бу-
луохтаах.

Нярай өлөр түбэлтэй-
гэр ветеринарнай специа-
листар өлүү актатыгар
нярай боксаа дуу, ур-
сай мнэгтэвэ дуу төрөө
олбүтүн ниймахтаахтар.

Совхозтар директордара, зооветспециалистара бургуйдаахтары материална эппизикэ тардаахтары инивэ, төрөтөр боксалары туугууга ылыллыгыт дьаһаллары отделеннелар уралайуочайдара, биргедьнирдарга төһө голорбуттары учуоттуохтаахтар. Оскотун төрөтөр боксалар оһоһуллубуттары урдүнэн ылаһы уопсай мөөс төрө төрөтөн кыһыһи өлөр дөгүнэ эппизитани маньыксыт сүгөр.

В. НИКОЛАЕВА,

П. КИРИЛДИН

